

Spoere for andre Sparekasser til at indrette et ligesaa fornuftigt og rimeligt Bestyrelsesvalg. Gjør man det, kan man være vis paa, at Sparekasseseinstitutionen vil blive ved, at udvikle sig til Held og Nytte ligesom hidtil; men gjør man det ikke, men tillader med Flertallet i Udvalget, at en Sparekasseseinspektør faar Ret til efter Forjodt-befindende at kunne komme til hvilkenjomhelst Sparekasse og uden Hensyn til, om den maa erkjendes for at være vel funderet eller ikke, sige til Bestyrelsen: Vær saa god, luk nu Kassen op eller giv mig Nøglen, saa skader og nedbryder man det, man ønsker at løfte, saa nedbryder man den Tillid, Sparekasserne nu have, fordi der ligger saa stor en Betryggelse i den Bevidsthed hos Folket, at det er med til at bestyre, bevare, fortsætte og udvikle, af egen Magt kan man sige, den Institution. Naar man kommer og tager den Nøglen ud af Haanden, krænter man denne Bevidsthed, og det tror jeg ikke, man skal, gjøre ad Lovgivningsveien. Forøvrigt er jeg enig med Udvalget i alle dets Forslag. Jeg skal kun bemærke med Hensyn til Sparekasseseinspektøren, at dersom det høie Thing ikke skulde ville gaa til at vedtage det Forslag, som er stillet af det ærede Medlem for Aalborg Amts 1ste Valgkreds (Suel) om, at Inspektøren udgaar, og at vi faae Inderregisministeren istedetfor. Naar Thinget endelig vil have det stedlige Eftersyn af Sparekasserne, anser jeg det for heldigere, at vi have Inderregisministeren for os end en enestaende Sparekasseseinspektør. Ministeren kunde man dog være saa heldig til de fleste Løber at faae i Tale, men en Inspektør, som stod med sin Lov i Haanden, kunde lukke sin Dør for Enhver, som vilde bante paa. For det Tilfældes Skyld er det altsaa, at jeg anbefaler dette Forslag. — Da den ærede Minister er kommen ind derpaa, skal jeg ogsaa med et Par Ord berøre Flertallets Forslag om Lovens Overstrift, nemlig at den skal hedde „Lov om Spare- og Laanekasser“. Jeg finder denne Titul meget rigtig, og jeg har ogsaa tilladt mig i Udvalget at stemme for den, netop af Hensyn til, at der virkelig er Laanekasser, som ikke ere egentlige Sparekasser. Der er fra det høie Ministerium givet Bevilling til enkelte saadanne Laanekasser, ja, saavidt jeg veed, have de endog — jeg er ikke ganske overbevist derom, men jeg tror det — faaet Lov til at laane Penge ud, uden at bruge Stempelpapir. Disse Laanekasser ere opstaaede ved Penge, der ere opsamlede fra en Hesteforsikring, en Kreaturforsikring eller flere af den Art nyttige Institutioner, og disse Midler laanes ud imellem Folk. Af saadanne Laanekasser er der flere, som virkelig ikke ere saa smaa og kunne komme i Betragtning. At de ogsaa ville blive berørte af

denne Lov, anser jeg for at være gavnligt. Den ærede Ordfører udtalte angaaende Forslaget om Inspektøren, at, naar man tog denne Sparekasseseinspektør, vilde man kunne hjælpe sig med en mindre Sum. Det tror jeg ikke. Uden at jeg dog ellers videre skal imødegaa den ærede Ordfører paa dette Omraade, vil jeg bemærke, at om end hans Løn ikke kan siges at være sat for høit, forekommer den Sum, der kan medgaa til Diæter og Rejsegodtgjørelse efter Regning, mig at kunne blive temmelig stor. Dersom han rejser alle Dage i Aaret, vil det blive en anseelig Sum, han rejser op. Det forekommer mig imidlertid, at det vil blive nødvendigt, dersom han virkelig skal se hver eneste Sparekasse efter. Han vil jo faae at undersøge over 400 Sparekasser om Aaret, og ifølge Lovforslaget kan han ikke give Inderregisministeren den fuldstændige Indberetning, naar han ikke paa selve Stedet har forvinsset sig om, at der ikke er blevet afgivet galt Regnskab. Den ærede Ordfører bad om, at man vilde sige ham, hvorfor Inspektøren ikke maatte komme til disse af mig nævnte Sparekasser. Ja, det har jeg jo alt be- rørt, men jeg skal ganske kort svare den ærede Ordfører paa det. Han maa ikke komme der af samme Grund, som man ikke maa give en Mand, som ikke trænger til det, en Kurator, og jeg synes, at man netop giver Sparekassesebestyrelserne denne Kurator, naar man tager Nøglen ud af deres Hænder. Ja, sige ærede Medlemmer maatte: Det er jo ikke at tage Nøglen fra dem; thi de faae den igjen. Det er ganske sandt, thi ellers kunne de jo ikke administrere videre end til den Dag, Inspektøren kom. Men naar en Mand kan komme og forlange Kassen lukket op selv ved Sparekasser, som ere saa fuldstændig betryggende indrettede, hvad jo erkjendes af Alle, kan jeg ikke ret vel forstaa, at man vil gaa ind derpaa; hvorfor man ikke med Sparekassekommissionens vil søge at faae alle Sparekasser til at faae deres Valg ordnede paa den Maade, som denne har foreslaaet, er mig noget usforstaaeligt. Det vil altsaa ikke, som den ærede Ordfører bemærkede, styrke Tilliden, det vil nedbryde den. Saa siger den ærede Ordfører: Hvorfor skulle de ikke lægge Papirerne frem? Ja, det er der Ingen, der mere end jeg skal holde paa. Jeg siger Offentlighed i alle vore Kasser, er Noget, som tjener Folk bedst, og det vil ogsaa tjene Sparekasserne bedst. Derfor vil jeg forlange, at enhver Sparekassesebestyrelse skal være underkastet en streng Kontrol, men denne Kontrol skal bestaa i, at de blive forpligtede til at indsende deres Regnskaber efter et af Inderregisministeren affattet Schema. Regnskabet skal de endvidere lade offentliggjøre, saa at det kan lægges frem aabent for Alle. Det er noget Andet at give Sparekasserne i en Sparekasseseinspektørs Bold end at sige: frem med Papirerne. Jeg kan ikke forstaa, at man er saa forhuppet derpaa, naar man samtidig maa erkjende, at Sparekas-